

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
економічний факультет
“12” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

“ОЦІНКА І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА”

Галузь знань - 05 – Соціальні і поведінкові науки

Спеціальність - 051- Економіка

Освітня програма - «Економіка підприємства»

Факультет - Економічний

Розробник: к.е.н., доцент Маршалок М.С.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «ОЦІНКА ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА»

Навчальний курс спрямований на формування системи знань з теорії формування потенціалу підприємства та його вартісної оцінки, отримання практичних навичок застосування різних підходів до формування потенціалу підприємства та методів оцінки підприємства та окремих його складових. Вивчення курсу дає можливість оволодіння новітніми засобами ефективного формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності, знаннями і практичними навичками оціночної діяльності як складової управління розвитком підприємства.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	05 – Соціальні і поведінкові науки	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	051- Економіка	
Освітня програма	Економіка підприємства	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	26 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	98 год.	134 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни засвоєння понятійного апарату, методології і прикладного інструментарію оцінювання ринкової вартості потенціалу підприємства та його структурних елементів; набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку, конкурентоспроможності потенціалу підприємства як збалансованого інтегрованого утворення

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях;

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Потенціал підприємства, його економічна сутність, особливості формування та теоретичні основи оцінки.												
Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	10	2	2	-	-		10	2	-	-	-	8
Тема 2. Економічна сутність потенціалу аграрного підприємства	10	2	2	-	-		10	-	-	-	-	10
Тема 3. Наукові основи формування та розвитку потенціалу підприємства	10	2	2	-	-		10	-	2	-	-	8
Тема 4. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12
Тема 5. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	12	2	2	-	-		12	-	-	-	-	12
Тема 6. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	12	2	2	-	-		12	2	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	66	12	12	-	-	42	66	4	2	-	-	60
Змістовий модуль II. Оцінка сукупного потенціалу підприємства, окремих складових та резервів його розвитку												
Тема 7. Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	10	2	2	-	-		10	2	2	-	-	6
Тема 8. Оцінка вартості машин та обладнання	10	2	2	-	-		10	-	2	-	-	8
Тема 9. Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	10	2	2	-	-		10	-	2	-	-	8
Тема 10. Кадровий потенціал підприємства та його оцінка	10	2	2	-	-		10	-	-	-	-	10
Тема 11. Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу)	10	2	2	-	-		10	2	-	-	-	8
Тема 12. Прикладні аспекти оцінювання підприємства	10	2	2	-	-		10	-	-	-	-	10
Тема 13. Розвиток підприємства: зміст, сучасні концепції та передумови	8	2	-	-	-		8	-	-	-	-	8
Тема 14. Методичні підходи до визначення резервів розвитку	8	-	2	-	-		8	-	-	-	-	8

підприємства та його потенціалу												
Разом за змістовим модулем 2	84	14	14	-	-	56	74	4	6	-	-	74
Усього годин	150	26	26	-	-	98	150	8	8	-	-	134

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	2
2	Економічна сутність потенціалу аграрного підприємства	2
3	Наукові основи формування та розвитку потенціалу підприємства	2
4	Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	2
5	Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	2
6	Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	2
7	Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	2
8	Оцінка вартості машин та обладнання	2
9	Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	2
10	Кадровий потенціал підприємства та його оцінка	2
11	Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу)	2
12	Прикладні аспекти оцінювання підприємства	2
13	Розвиток підприємства: зміст, сучасні концепції та передумови	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	2
2	Економічна сутність потенціалу аграрного підприємства	2
3	Наукові основи формування та розвитку потенціалу підприємства	2
4	Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	2
5	Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	2
6	Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	2
7	Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	2
8	Оцінка вартості машин та обладнання	2
9	Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	2
10	Кадровий потенціал підприємства та його оцінка	2
11	Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу)	2

12	Прикладні аспекти оцінювання підприємства	2
13	Методичні підходи до визначення резервів розвитку підприємства та його потенціалу	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота по модулю 1. Теоретичні основи формування та оцінки потенціалу підприємства	48
2	Самостійна робота по модулю 2. Оцінка сукупної вартості підприємства та резервів його розвитку	50

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- написання рефератів та підготовка презентацій;
- захист розрахункових та розрахунково-графічних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Потенціал підприємства, його економічна сутність, особливості формування та теоретичні основи оцінки		
П.Р. 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	ПРН 10. Знати теоретичні основи, закономірності, принципи і особливості формування потенціалу підприємства,	10
П.Р. 2. Економічна сутність потенціалу аграрного підприємства		10

П.Р. 3. Наукові основи формування та розвитку потенціалу підприємства	теоретичні основи його оцінки. Вміти визначати джерела формування потенціалу підприємства, будувати його графоаналітичну модель	10
П.Р. 4. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	Аналізувати джерела та резерви формування потенціалу підприємства	10
П.Р. 5. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	Розуміти економічну сутність потенціалу підприємства та методологічні основи і принципи його оцінки	10
П.Р. 6. Особливості оцінки підприємств різних галузей і типів	Розрізняти види потенціалу та різні види його вартості. Застосовувати теоретичні знання з формування та оцінки потенціалу підприємства	10
С.Р. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	Використовувати систему показників, які характеризують потенціал підприємства	10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Змістовий модуль II. Оцінка сукупного потенціалу підприємства, окремих складових та резервів його розвитку		
П.Р. 7. Оцінка вартості нерухомого майна підприємства	ПРН 12, 13. Знати міжнародні та національні стандарти оцінки вартості майна та майнових прав, випадки проведення оцінки, сучасні концепції, передумови та методичні підходи до визначення резервів розвитку підприємства.	10
П.Р. 8. Оцінка вартості машин та обладнання	Вміти використовувати сучасні методи потенціалу підприємства, майна та майнових прав, застосовувати оціночні прийоми та процедури, формувати стратегію розвитку підприємства	10
П.Р. 9. Нематеріальні активи підприємства і методи їх оцінювання	Аналізувати різні джерела інформації щодо оцінки потенціалу підприємства. Розуміти методичні підходи до оцінки складових потенціалу підприємства та бізнесу в цілому.	10
П.Р. 10. Кадровий потенціал підприємства та його оцінка	Застосовувати різні методи та оціночні процедури до оцінки потенціалу підприємства	10
П.Р. 11. Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу)	Використовувати міжнародні та національні стандарти оцінки потенціалу підприємства	10
П.Р. 12. Прикладні аспекти оцінки бізнесу		10
П.Р. 13. Методичні підходи до визначення резервів розвитку		10
С.Р. Оцінка сукупної вартості підприємства та резервів його розвитку		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=195>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=195>)
- Маршалок М.С., «Оцінка та розвиток підприємства» Курс лекцій. Київ : ЦП "КОМПРИНТ", 2025, 126 с.;
- Маршалок М.С., «Оцнка та розвиток підприємства». Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни. Київ : ЦП "КОМПРИНТ", 2025. 55 с.;
- Маршалок М.С., «Потенціал та розвиток підприємства» Методичні вказівки. Київ : ЦП "КОМПРИНТ", 2021, 31с.

10. Рекомендовані джерела інформації

- Закон України „Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>
- Національний стандарті № 1 «Загальні принципи оцінки майна і майнових прав», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text>
- Кулакова С.Ю., Міняйленко І.В. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник для студентів напряму підготовки 051 «Економіка». Полтава: ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2015. 214 с.
- Дехтяренко І. В. Дослідження методів визначення виробничого потенціалу підприємства URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1427/2.pdf>

5. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.
6. Ковальська А.І. Економічна сутність кадрового потенціалу та його роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/>
7. Корнійчук Г.В. Характеристика фінансового потенціалу підприємства як економічної категорії. Економіка АПК. 2016. №11. С. 44-48.
8. Кулакова С.Ю., Міняйленко І.В. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства». Полтава: ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2015. 214с.
9. Ляшов Д. О. Потенціал та розвиток підприємства: конспект лекцій з дисципліни «Потенціал та розвиток підприємства» для студентів спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» всіх форм навчання. Маріуполь : ПДТУ, 2017. 173 с. URL: <http://umm.pstu.edu/handle/123456789/12222>
10. Маршалок М.С., Ганєв О.В., Особливості оцінки підприємств агробізнесу «Аграрна політика України в умовах глобальних викликів»: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 23-24 вересня 2021 р.). Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. с. 176-179
11. Маршалок М.С., Радько В.І., Нікітченко С.О. «Потенціал та розвиток підприємства». Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Київ : ЦП "КОМПРИНТ", 2020. 322 с.
12. Мельник Л. Забезпечення розвитку виробничого потенціалу підприємства в умовах переходу до сталого розвитку. Соціально- економічні проблеми і держава. 2017. Вип. 2 (17). С. 94-103. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17mlmdsr.pdf>.
13. Міценко Н. Розвиток підприємства на основі інформаційного та інноваційного потенціалу. Науковий вісник. 2016. № 4. С. 191-204. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2016_4_17.
14. Цибульська Е.І. Оцінка бізнесу та його складових. К., Видавничий дім «Кондор», 2020. 364 с.
15. Chikov I, Radko V., Marshalok M., Tepluk M., Petrenko O., Sharko I., Sitkovska A. Economic development of agricultural food enterprises on an innovative basis. Financial and credit activities: problems of theory and practice 2022 No 1 (42) P.98-107.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua.
2. Офіційний сайт Нацкомфінпослуг URL: www.dfp.gov.ua.
3. Офіційний сайт незалежної оціночної компанії «Парето» URL: <https://pareto.com.ua/ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики URL: [www. www.e-inform.com.ua](http://www.e-inform.com.ua).
5. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики України URL: www.minagro.gov.ua
6. Навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: www.elarn.edu.ua